

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1184

Vragen van het lid **Van Bommel** (SP) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *EU-subsidie voor multinationals* (ingezonden 8 januari 2013).

Antwoord van minister **Timmermans** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 31 januari 2013)

Vraag 1

Is het waar dat honderden miljoenen euro aan EU-subsidies die bestemd waren voor het midden- en kleinbedrijf (MKB) in Polen terecht zijn gekomen bij multinationals als Unilever, Pepsi, Mercedes Benz en Deutsche Bank?¹

Antwoord 1

Het kabinet heeft kennis genomen van het artikel dat dagblad Trouw op 5 januari jl. over het onderwerp ter zake heeft gepubliceerd. Naar aanleiding van het bericht in Trouw heeft de Europese Commissie de Poolse managementautoriteit gevraagd te onderzoeken of er middelen naar multinationals zijn gegaan en zo ja, of dit is gebeurd conform de afspraken zoals vastgelegd in het Poolse operationele programma 2007–2013 voor de besteding van EU-middelen uit het Europees Sociaal Fonds, waarin afspraken zijn vastgelegd tussen de lidstaat en de Europese Commissie. De resultaten van het onderzoek van de Europese Commissie moeten worden afgewacht alvorens het kabinet gedetailleerde uitspraken kan doen over deze situatie.

Vraag 2

Is het waar dat veel subsidie bij multinationals terecht is gekomen omdat het MKB moeite had de grote hoeveelheid beschikbare subsidie nuttig te gebruiken? Zo ja, op welke wijze wordt voorkomen dat dit probleem zich bij nieuwe subsidieprogramma's weer voordoet?

Antwoord 2

Zie antwoord 1

Vraag 3

Deelt u de opvatting dat de eis aan overheden in Polen om projecten mee te financieren onvoldoende garantie heeft gegeven dat alleen gewenste en verantwoorde projecten zijn gestart?

¹ «Multinationals halen miljoenen uit EU-fonds», Trouw, 5 januari 2013

Antwoord 3

Het staat niet vast dat er projecten zijn gestart die niet passen in het operationele programma of die niet voldoen aan de Poolse en Europese subsidiabiliteitsregels. Daarvoor moet de informatie van de Poolse managementautoriteit en het aanvullende onderzoek door de Europese Commissie worden afgewacht.

Vraag 4

Zijn de verleende subsidies aan multinationals rechtmatig volgens de Europese subsidieverordening? Indien neen, welke stappen gaat u ondernemen om te zorgen dat het verleende subsidiegeld wordt teruggevorderd?

Antwoord 4

De Europese Rekenkamer, als onafhankelijke instantie, publiceert ieder jaar rapporten over de rechtmatigheid en doelmatigheid van de besteding van EU-begrotingsmiddelen. Uit de jaarverslagen over de EU-begroting van 2010 en 2011 blijkt dat respectievelijk 3,7% en 3,9% van de EU-begroting «fouten van materieel belang» bevat², met een financieel belang van respectievelijk € 4,5 en 5 miljard. Het kabinet acht het een zeer onwenselijke situatie dat het foutenpercentage op een dergelijk hoog niveau ligt en zelfs stijgt. Het kabinet zet zich in voor het realiseren van maatregelen die een positief effect hebben op verlaging van deze percentages en zorgen voor verbetering van de rechtmatigheid en doelmatigheid van EU-subsidies. Daarbij ligt er een verantwoordelijkheid voor zowel de lidstaten afzonderlijk als voor de Europese Commissie.

Het kabinet is hoe dan ook van mening dat iedere lidstaat zijn verantwoordelijkheid dient te nemen om ervoor te zorgen dat EU-fondsen op hun grondgebied op de juiste manier worden besteed. Om dat te bereiken zet het kabinet zich in voor verbetering van het verantwoordingsketen, zoals dit in de onderhandelingen over het Financieel Reglement heeft geleid tot enkele verbeteringen dienaangaande voor de nieuwe Meerjarig Financieel Kader (MFK)-periode (Kamerstukken II 32 437 nrs. 8 t/m 14). Verder zet het kabinet zich tijdens de lopende onderhandelingen over de diverse sectorverordeningen in voor het formuleren van duidelijke regels, waardoor kan worden voorkomen dat interpretatieverschillen ontstaan over de specifieke invulling ervan. Daarnaast hebben alle operationele programma's in de nieuwe MFK-periode de expliciete toestemming van de Europese Commissie nodig om gerealiseerd te kunnen worden. Het kabinet steunt de Europese Commissie in het uitvoeren van zijn handhavende rol. Tot slot streeft het kabinet naar meer transparantie over de besteding van EU-subsidies, bijvoorbeeld door te pleiten voor het openbaar maken van gegevens per lidstaat, inclusief foutenpercentages.

Vraag 5

Deelt u de mening dat het doel van EU-subsidies aan armere Europese regio's niet wordt gediend door een bijdrage te leveren aan de winsten van multinationale ondernemingen? Indien neen, waarom niet? Indien ja, bent u bereid te pleiten voor een aanpassing van de Europese subsidieverordening om dit voortaan te voorkomen?

Antwoord 5

Deze mening deel ik niet. EU-subsidies kunnen onder andere zijn gericht op scholing van werknemers in minder welvarende lidstaten en beogen hun productiviteit en inzetbaarheid te vergroten, ook als hun werkgever een winstgevende onderneming is die actief is in meerdere landen. Het uitsluiten van werknemers van ESF subsidies om louter de reden dat hun werkgever actief is in meerdere landen, benadeelt in eerste instantie deze werknemers zelf. Hoewel de ondernemingen waarin deze werknemers werkzaam zijn gebaat zijn bij goed geschoolde en productieve werknemers, is het vergroten

² Genoemde percentages vertegenwoordigen het zogenoemde «meest waarschijnlijke foutenpercentage» dat de Europese Rekenkamer jaarlijks berekent. Via de volgende link treft u het meest recente jaarverslag over de EU begroting van 2011 aan: <http://eca.europa.eu/portal/pls/portal/docs/1/18320778.PDF>

van de winsten van de betreffende ondernemingen niet het doel van de ESF-steun.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van de leden Madlener en Wilders (beiden PVV), ingezonden 8 januari 2013 (vraagnummer 2013Z00154)